

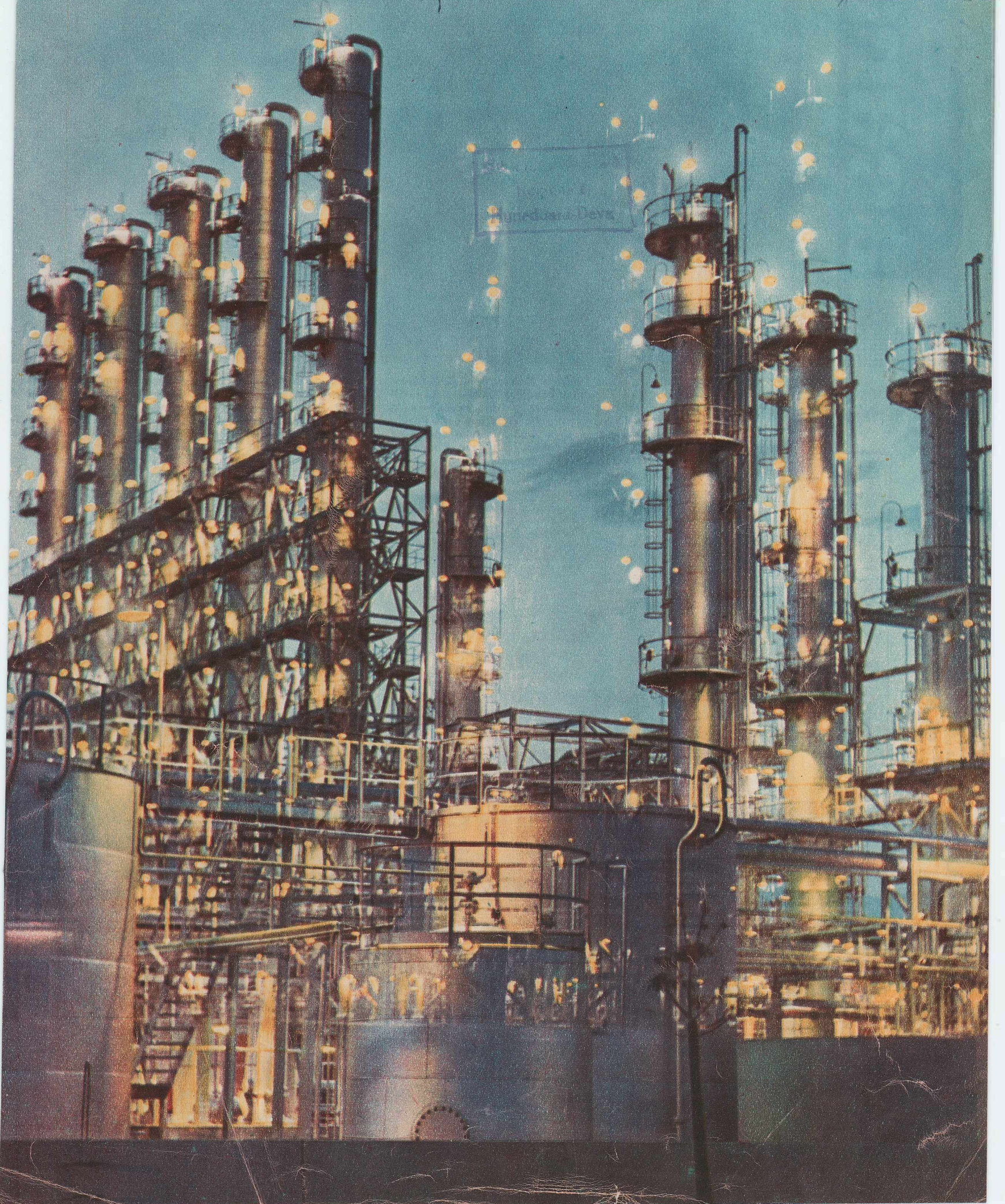
LUMINILE DIN BRAZI.
Fotografie de Clara Spitzer

Proletarii din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 49 (445) — 7 decembrie 1963

lucăr

49

REDACTIA: BUCUREȘTI, PIATA SCÎNTEII,
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Sîmbătă, 30 noiembrie 1963, a avut loc la Belgrad semnarea Acordului între Republica Populară Română și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia privind realizarea și exploatarea Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier pe fluviul Dunărea și a Comunicatului comun cu privire la vizita delegației Republicii Populare Române în Republica Socialistă Federativă Iugoslavia.

Acordul privind Sistemul Porțile de Fier și Comunicatul

comun au fost semnate din partea română de tovarășu Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R. P. Române, prim secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, iar din partea Iugoslavă de tovarășul Iosip Broz Tito, președintele R. S. F. Iugoslavia, secretar general al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

În seara zilei de 30 noiembrie, delegația de stat a R. P. Române a părăsit capitala R. S. F. Iugoslavia înapoiindu-se în patrie.

Fotocronica Flăcării

5

6

9

10

1 Un nou obiectiv industrial: Uzina de preparare a cărbunului de la Coroesti.

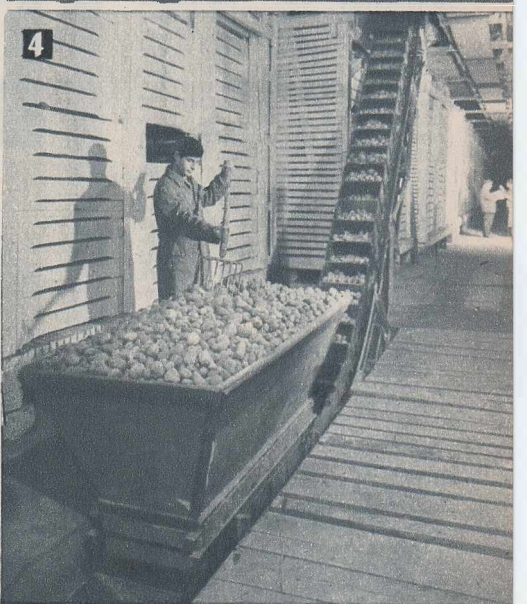
2 La cabinetul tehnic al Uzinei de mecanică fină din Capitală s-au depus de la începutul anului și până în prezent 66 de propuneri de inovații, din care 34 au și fost aplicate. Economii 260.000 lei.

3 Un depozit modern al M.I.P.C. — Depozitul București-Băneasa. Zilnic sint expediate de aici spre stațiile de desfacere zeci de tone produse petroliere.

4 Aprozarul a luat din timp măsuri pentru depozitarea legumelor și fructelor pentru iarnă. În fotografie: un siloz din Capitală, capacitate — 300 vagoane.

5 **6** Încă două țări africane își dobîndesc independența: Zanzibarul — la 10 decembrie și Kenya — la 12 decembrie. În fotografia 5: vedere din centrul orașului Nairobi — capitala Kenyei. Fotografia 6: o stradă din bazarul orașului Zanzibar.

7 Delegația R. P. Romîne la O.N.U. desfășoară o intensă activitate. Cel mai recent rod al acesteia este adoptarea proiectului de rezoluție „Cu privire la elaborarea unei declarații asupra cooperării economice internaționale”, inițiat de delegația țării noastre. În fotografie: Mihail Hașeganu (stînga), reprezentantul permanent al R.P. Romîne la O.N.U., președinte

Fotocronica Flacăării ♦ Fotoc

7 al Comitetului politic special în actuala sesiune, se întrefine cu reprezentantul Braziliei, Geraldo de Carvalho Silos.

8 La Dallas (statul Texas — S.U.A.) continuă ancheta în legătură cu atentatul criminal împotriva președintelui John Kennedy și cu împușcarea presupusului său asasin de către Jack Ruby. Iată-l pe Ruby (dreapta) după un interogatoriu.

9 Sute de studenți au organizat o demonstrație pe străzile Parisului în semn de protest față de condițiile necorespunzătoare de studiu. Iată-i așezați pe caldarim, blocînd bulevardul St. Michel.

10 Universitatea Jagellonă din Cracovia (R.P. Polonă) a împlinit 600 de ani. Fotografia înfățișează Sala de consiliu.

11 După catastrofa minieră de la Omhuta (insula Kiusiu — Japonia) care s-a soldat cu peste 400 de morți și 100 de răniți, minerii din Omhuta ca și din alte părți ale Japoniei au organizat acțiuni cerînd să se asigure securitatea muncii în mine.

12 În capitala Franței s-a desfășurat recent Concursul internațional de vioară și pian Marguerite Long—Jacques Thibaud. În fotografie: Marguerite Long, Maria Callas, d-na Jacques Thibaud și pianistul sovietic Victor Eresko, unul din cei doi câștigători ai premiului întâi.

În lumea cristalelor

de Radu BOUREANU

Stibina, cu cristale dispuse în raze, se înfățișează sub cele mai neașteptate forme. Uneori, precum se vede, stibina poate să semene chiar și cu un arici.

In iureșul nostru diurn, în ritmul grăbit al preocupărilor noastre, mărunte sau mari, cu acea celebritate a bondarilor care punctează caliciul florilor, țîșnind mai departe, spre alt țel, nu știm, sau uităm, că în cetate, în apropierea noastră, trudes oamenii marilor tăceri.

Ca și minerii, acești oameni au săpat galerii în timp și scot de-a lungul anilor, din abataje de întuneric și ipoteze, datele certe ale științei și mărturiile materiale ale realităților ascunse.

Aceștia sînt oamenii de știință, minerii

ideilor și ai ipotezelor transformate în legi certe, cei care sînt atît de grav și cu pasiune cîntați de Verhaeren:

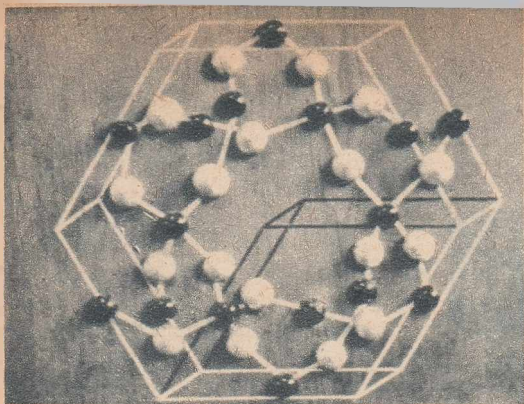
*O, cercetări ne-nfrînte și lupte hotărîte,
Și texte vechi, surpate sub clarele dovezi.*

*Noi adevăruri simple ca harnice albine
Pentru aceeași miere-ntr-un unic stup trudind
Și răscolind cu febre bolți mari, de visuri pline,
Stîrnind sublime taine, pămînt și cer unind,*

Neantul, plăsmuirea fu prada-ngemănată

*Pentru căutătorii cu fulgere în mîini,
A căror cărși, puterea cum unduie ne-arată
Din oarbe minerale spre creierii stăpîni.*

„Din oarbe minerale”. Iată domeniul în care facem cu dumneavoastră o scurtă incursiune. De fapt, vizita pe care am făcut-o la colecția de minerale și roci a Institutului de petrol, gaze și geologie din Capitala noastră este, în dimensiuni infinitezimale, în simbol, o reeditare pe anumite laturi sinonimă cu vestita călătorie imaginată de Jules
(Continuare în pag. 6-7)

Verne în „O călătorie spre centrul pământului”.

Această călătorie durează de ani îndelungați pentru profesorul Mastacan și soția sa. Deși oprită, în timp și spațiu, în laboratorul de mineralogie al institutului, ea nu reeditează călătoria lui Xavier de Maistre în jurul odăii sale, ci are adiacențe cu scoarța și miezul pământului, a erelor consumate de viața mineralelor, a transformărilor succesive ale materiei și ale formelor ajunse până la noi. Așa le vedem azi, în colecția de minerale și roci adunate de către geologii noștri din zăcămintele din țară și din lume.

Este, după părerea noastră, o colecție ce poate rivaliza cu mari colecții din străinătate, dar care se deosebește totuși de ele prin faptul că îmbină caracterul cristalo-chimic cu morfologia mineralelor și roentgenometria lor.

Colecția este aranjată după o clasificare clasică, începând de la elementele native găsite în scoarța terestră până la mineralele cele mai complicate. Eșantioanele sînt foarte reprezentative din punct de vedere științific și spectaculoase, ca formă, culoare, varietate. În colecție pot fi urmărite fenomenele de

Geometria severă a moleculelor de dioxid de siliciu (stînga, sus) nu pare a avea nimic comun cu crizantema de piatră, tulburătoare în frumusețea ei. Și totuși este vorba de unul și același lucru: cuarț.

„Călătoria în centrul pământului” durează de ani îndelungați pentru profesorul Mastacan.

transformare și agregare a materiei în natură. Latura științifică se îmbină la fiecare exemplar cu esteticul. Ca foarte adesea în natură — în formele vii, mișcate, ale vieții, în faună și floră — firea a căutat cu grijă să îmbrace forme frumoase. Pietrele, rocile, ca și anumite specii de animale și-au pus haină festivă, stilizări de linie, formă, culoare.

Călăuzit în colecție de profesorul Mastacan, am pătruns la mii de ani sub cerul pământului, în miezul lui, în tainele lui. Lumea cristalelor și a rocilor își adîncea și își creștea dimensiunile. Este neapărat necesar în procesul de reconstituire a unor fenomene capitale din istoria vieții materiei un anumit quantum de exaltare, de imaginație forțată, dacă nu se află în depozit în firea individului. Jules Verne a lucrat pentru noi în acest domeniu. Să nu ne fie rușine să-l imităm. Să fabulăm, bătînd căi bătute.

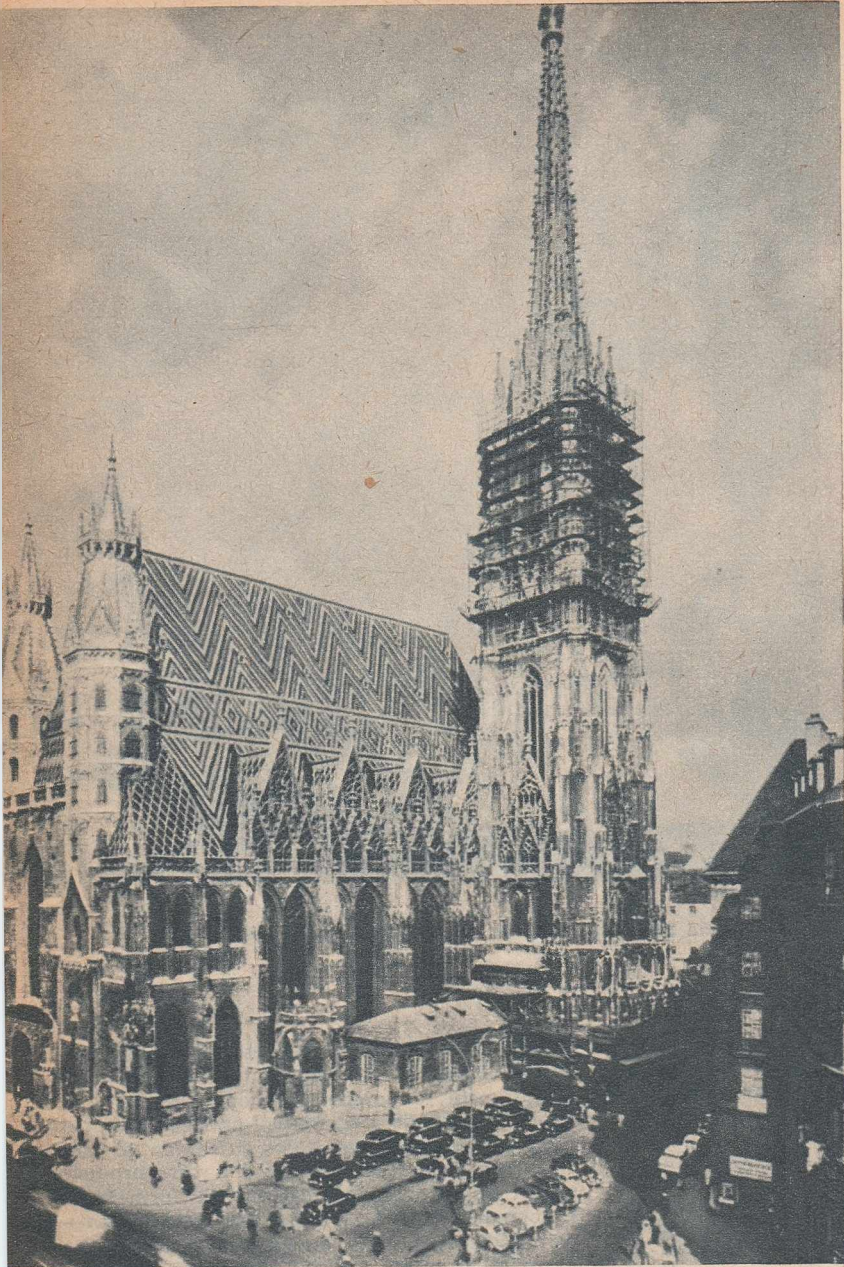
Priveam comorile colecției, distribuite în micul dar bogatul muzeu al mineralelor. Structurile cristalo-chimice ale materiei mă duceau în lumea distribuției particulelor materiale în infinitul mic. În marile vitrine de cristal se desfășura strania feerie a concretului materiei. Îmi evocau acea varietate a straturilor, a depozitelor geologice de sub scoarță, marile spații ce diferențiază uneori vinele, rocile, sedimentările. Micile exemple minerale își creșteau dimensiunile pînă la fabulos în închipuire. Cuarțurile cu forme florale ale Crizantemei de piatră, calcite cu nuanțe de trandafiriu, perlaceu, sidefiu își înflorau încremenirea minerală, mimînd formele și culorile florilor vii.

Turmaline cu cristale în forme radiale, negre, de un decorativ sever pe un cîmp de roci gri-bej. Onixuri de silice. Din savana închipuirii mă privea cu o nuanță de galben prețios, rece, dungat cu maroniu și aur „Ochiul de tigru” (Tiegerauge din Nameghalam). Dacă n-aș fi știut, întors în temperatura normală a gîndului, că privesc un mineral, aș fi înclinat să cred că mă las pradă unui fior ancestral, al temerii apropierei felinei feroce, sub raza, sub focarul rece al irisului galben-auriu care-și pîndește prada printre genele lungi de trestie ale junglei.

Ca urmare firească a unui carnagiu pe care l-ar fi făcut stăpînul ochiului de tigru, tigrul imaginar, văd în apropiere piatra de Eisenkiesel din Schellerhan (Erzgebirge). E ca o pată de sînge încheștat și ca un inel pierdut

Momente vieneze

Avîntindu-și elegant turnurile spre cer, catedrala „Sf. Ștefan” îmbină monumentalul cu grațiosul.

Kärtnerstrasse e una din cele mai animate străzi ale Vienei.

Personalitatea Vienei e greu de definit. Așezare citată în cronicile bătrâne de aproape două mii de ani, fostă capitală imperială, centru cultural și artistic de vârf mondială, oraș industrial de mare întindere, cu permanentă tendință de dezvoltare modernă, Viena sugerează, înainte de a fi cunoscută direct, o imagine alcătuită din vast și somptuos, din opulență și gravitate.

Cel dintîi contact e suficient pentru a spulbera această imagine. În locul ei se conturează treptat chipul real al unei Vienei zîmbitoare, prietenoase și primitoare, care-și oferă comorile cu un aer de cuceritoare lipsă de trufie și care-l face pe străin să se simtă curînd familiarizat pe străzile mereu agitate fără a fi obositoare, împodobite de monumente fără a fi încărcate, instructive fără a fi pedante.

VINDOBONA DE IERI ȘI DE AZI

Situată la interferența marilor drumuri europene care legau Baltica de Adriatică, Viena — „Vindobona”, cum îi spuneau romanii — a fost din antichitate un centru înfloritor și rîvnit. De-a lungul secolelor ea a cunoscut o bogată și frămîntată istorie. Reședință a „Sfîntului imperiu roman” — prim oraș al imperiului austro-ungar — Viena a acumulat bogății nestemate și a construit palate mîndre, a văzut ridicîndu-se și apoi prăbușindu-se o aristocrație ambițioasă și orgolioasă. În Viena s-a dezvoltat însă demult și o populație meșteșugărească, iar apoi o lume muncitoare care a știut să dea orașului, alături de fastul sculptor dar sterp al saloanelor patriciene, pulsația mereu creatoare a orașului laborios, entuziast și generos. Oamenii simpli ai Vienei au ridicat la 1848 baricadele care au făcut să se prăbușească statul polițienesc al lui Metternich. Și tot această lume și-a demonstrat vigoarea în acel februarie 1934 cînd, ieșiți din uzine, mii de muncitori s-au bătut eroic cu „Heimwehrul” în lupta pentru drepturi, pentru libertatea amenințată de cei ce netezeau calea hitleriştilor.

După anexarea Austriei de către nazisți, Viena a cunoscut una din cele mai întunecate pagini din viața ei. Degradată la rang de oraș provincial, supusă privațiunilor și silniciilor unui ocupant obtuz și rapace, grațioasa așezare și-a văzut artele umilite, tradițiile desconsiderate,

demnitatea călcată în picioare. A urmat războiul care a lovit greu orașul, incendiindu-i edificiile, secătîindu-i resursele. Dar, după prîjloc, Austria, redevinută independentă și pornită pe calea neutralității, a trăit intens elanul reconstrucției. Cu vrednicia lui tradițională, poporul Vienei a pornit să-și refacă orașul. Azi rănile sînt tămăduite și capitala austriacă suride din nou cu frumusețea ei repusă în drepturi.

„RINGUL”

Trenul oprește la „Westbahnhof”, cea mai mare gară a Vienei, reclădită în anii din urmă — scînteietor monument de arhitectură modernă, scaldat în lumini fluorescente, imbinînd cu discretă eleganță sticla, oțelul și betonul. Afară, lungi coloane de mașini dau un prim spectacol al metropolei în plină febrilitate.

Artera care conduce spre centru, „Mariahilferstrasse”, e mărginită de mari magazine moderne, cu vitrine scînteietoare. Trecătorii îmbrăcați cu gust dar fără ostentație și eleganță exagerată zoresc în toate direcțiile. Graba lor nu e însă niciodată atît de mare încît să nu se oprească la întrebarea străinului și să nu-i dea lămuririle cerute.

Continuînd drumul, călătorul ajunge la un impunător bulevard care alcătuieste mindria orașului: „Ringul”. Lung de șase kilometri, „Ringul”, completat de cheul „Franz Josef”, încinge ca un brîu așa-numitul „Innere Stadt” (orașul dinăuntru), desfășurîndu-se pe amplasamentul vechilor fortificații demolate pe la mijlocul veacului trecut.

Vienzii au de bună seamă dreptate să socotească Ringul drept una dintre cele mai frumoase artere ale lumii. Pe toată întinderea, de-o parte și de alta a bulevardului umbrît de copaci bătrîni, se înalță unul lingă altul palate și monumente a căror armonie a creat termenul de „stil Ringstrasse”. Pornind din dreptul remarcabilului sediu al Renașterii, după distrugerea lui în timpul războiului), călătorul poate, în circa două ore de mers pe jos, să se regăsească în același punct după ce a parcurs întregul traseu circular al Ringului.

De-a lungul acestui drum, vizitatorul va întîlni între altele Palatul Universității fondate în 1365 (cel mai vechi lăcaș de în-

ățătură în limba germană); Palatul Primăriei Vieneze, care îmbină original elementele goticului cu cele ale Renașterii; Palatul Parlamentului, construit în stilul grec și înfrumusețat de plendida fintină a zeiței Pallas Atena care se află în fața lui; Palatul muzeului de științe ale naturii și excepționalul „Kunsthistorische Museum” (Muzeul de istoria artelor) cu colecțiile sale de artă egipteană, greacă și romană, cu săli consacrate pictorilor italieni, francezi, germani, lamanzi, spanioli, cu o bogată colecție de desene și gravuri. Împreună cu muzeul „Albertina”, situat în spatele Operei, „Kunsthistorische Museum” reprezintă cea mai bogată galerie de artă a Austriei și una dintre cele mai bogate din lume (colecțiile de desene ale lui Brueghel la „Kunsthistorische” și cele de desene ale lui Dürer la „Albertina”, de pildă, alcătuiesc tezaure de neprețuit).

„ORAȘUL DINĂUNTRU”

Ringul încinge „Orașul dinăuntru”, leagănul Vienei. De aici a pornit să se dezvolte capitala modernă. În „Innere Stadt” secolele și-au îngrămădit unul după altul mărturiile. Cea mai luxoasă

și mai modernă stradă comercială a Vienei, Kärntnerstrasse, se află aici, în vecinătatea îngustelor și sinuoaselor străduțe medievale care-și păstrează încă pitoreștile clădiri cu porți masive de stejar și cu felinare de suete aninate de streșină. Tot aici, în „Innere Stadt”, se înalță, dominând palatele și păzind ulicioarele, catedrala Sfântul Ștefan, glorie a goticului european, clădită în locul bisericii romanice din cel de-al XI-lea veac. Construcția „nouă” a început la 1450 și s-a terminat la 1556. Din vârful turnului Sfântul Ștefan, care atinge 72 de metri, călătorul netemător de osteneala urcușului nesfârșit pe treptele încolăcite e răsplătit de panorama care i se deschide în fața ochilor: Viena desfășurată pînă departe spre panglica albastră a Dunării, cu zveltele coșuri de uzină înălțînd la cer colonade de fum, cu casele descrescînd pînă se pierd printre colinele arcuite grațios ca o înclinare de respect în fața „Pădurii vieneze”.

În „Innere Stadt” se află și Hofburgul, complex de edificii care alcătuiau cîndva reședința de iarnă a Habsburgilor. Azi clădirile adăpostesc animate insti-

tuții ale republicii sau muzeu. Vechii locatari au părăsit istoria, retrăgîndu-se în apropiata Mănăstire a Capucinilor unde, în „cripta imperială”, 138 de umbre sarcofage din fier adăpostesc, pe un spațiu de cîțiva metri pătrați, 141 de habsburgi, dintre care 12 împărați și 15 împărătese.

Un alt punct al orașului, Palatul Schoenbrunn, cîndva reședință imperială de vară, astăzi muzeu, oferă o imagine a fastului și fabuloasei bogății care a caracterizat casa de Habsburg în epoca ei de putere.

Adunate și îmbinate cu un gust nu tocmai pilduitor, în vasele săli ale palatului se etalează jaduri și dantelărie fină, covoare nestemate, argintărie și aurărie, pietre prețioase, brocarturi și mătăsuri. 44 de încăperi sînt decorate în stil „rococo”. Una dintre ele e tapisată cu sute de miniaturi persane de mare valoare. E așa-numita „cameră a milioanei”. În același palat, călătorul venit din țara noastră va descoperi în somptuosul apartament particular al lui Franz Josef originalul pe care l-a reprodus aidoma, la Castelul Peleş, Carol I atunci cînd îl aștepta în vizită pe oaspetele cezaro-cră-

iesc. Trufașul Hohenzollern — care la 1866 sosise în România doar cu două valize sărăcăcioase — ținea să ofere habsburgului un interior „ca acasă”, fără să se uite la costul apartamentului imperial plătit de altfel și el din banii storși poporului și care ar fi trebuit să sporească „rolul” lui Carol în ochii lui Franz Josef. Cum a reacționat opinia publică românească și la acest „act” politic al lui Carol I se cunoaște. Sintetizînd părerea celor mulți despre „cămătarul încoronat”, Caragiale scria pămfilete dintre care unul cuprindea versul bazat pe joc de cuvinte: „Ca-rol, fu mare mititelul...”

Dacă palatul propriu-zis pare încărcat și greoi, în schimb Schoenbrunnul dispune de un ornament fermecător, în aer liber: parcul. Printre zecile de alei mărginite de boschete elegant tăiate, de pajiști și peluze cu flori admirabil întreținute, răsar mici și romantice pavilioane sau fîșnesc fintini care-și distribuie cu grație jocurile de apă, conferind decorului o notă de suavă poezie. Una dintre aceste fin-

L. SĂRĂȚEANU

(Continuare în pag. 10)

Opera și, în fața ei, „Ringul”.

Momente vieneze

tîni, „Schoene Brunnen“ a dat numele întregului loc. Și în parcule unde frumosul răsare de pretutindeni, unde muzele tuturor artelor și-au dat întâlnire, Clio, muza istoriei, nu e nici ea absentă. Cu meticuloasă insistență ține să amintească, în legătură cu fiecare pavilion, cu fiecare boschet sau fîntînă, că în acest cadru de feerie s-au țesut sordide intrigi de curte, s-au desfășurat acte legate de setea puterii și avuției, setea ce nu dă înapoi din fața nici unei infamii.

VIENA TRADIȚIILOR

Călătoria prin Viena înseamnă însă nu numai un instructiv curs de istorie. Înseamnă în primul rînd cunoașterea vienezului obișnuit. În micuțe „Konditorei“ (cofetării) albe ca spuma laptelui, el se instalează la cîte o măsuță și-și bea tacticos cafeaua sau degustă satisfăcut din prăjiturile care fac faima bucătăriei vieneze și dintre care unele — krenschmitturile, linzer-tortele — sînt apreciate și pe la noi. E om vesel și săritor la nevoie vienezul. Din tată în fiu se pricepe să muncească temeinic și sirguincios; industria vieneză, prețuită în multe țări, produce de la obiectele de pielărie pînă la aparatul electric. Duminica vienezul pleacă, însoțit de întreaga familie, la iarbă verde. Are și un loc de predilecție pentru plimbare și distracții: vestitul „Prater“. E un parc natural întins pe aproape două mii de hectare. Cîndva era rezervă de vînătoare și aparținea casei imperiale. Mai tîrziu, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea, a devenit parc public. Aici muncitorii vienezii s-au întrunit pentru prima dată spre a cinsti ziua de 1 Mai și pentru a mai îmbogăți Viena progresistă cu încă o tradiție. Pe o porțiune a „Praterului“ sînt instalate toate „atracțiile“, cu scrîncioabe și călușei, curse de automobile și „poligoane“ de tras la țintă, linie ferată liliputană și tobogane. E așa-numitul „Wurstel prater“ evocînd, prin numele lui, pe vechiul erou comic popular „Hanswurst“, un fel de Păcală vienez, pus mereu pe ghidușii, încurcînd toate și descurcîndu-le la loc, priceput nevoie mare în snoavele cu tîlc, prieten bun al celor mărunți și vrăjmaș aprig al trîntorilor și bogătașilor.

Voișia vieneză nu se desfășoară „pe uscat“, ca să zic așa. Alături de berea de foarte bună calitate pe care Viena o fabrică, orașul, sau mai corect împrejurimile lui, alcătuiesc patria unui vin strănic pe care localnicii, oameni cumpătați dar cunoscători, nu-l disprețuiesc cîtuși de puțin. În pitoreștile cartiere Sievering, Nussdorf, Heiligenstadt, Grinzing, printre viile pe care pămîntul colinelor le rodește bogat, apare mai întii bucuria mustului (Most) care apoi, îmbătrînind, se transformă în „Sturm“. Cuvîntul înseamnă „fur-

tună“, dar în cazul de față el corespunde noțiunii de „tulburel“. Cînd „tulburelul“ și-a făcut stagiul, el devine ceea ce vienezii numesc „Heuriger“ — vinul anului. Atunci cramele se umplu de vizitatori. Semnul că a început desfacerea vinului „Heuriger“ e o râmuriță de brad aninată într-un par în dreptul circumioarei respective. Tradiția lui „Heuriger“ a creat în Viena și un gen muzical tipic: așa-numitul „Heurigenlied“. Sînt melodii (multe le interpretează și muzicanții de la noi) executate de cîte un „Schrammelquartet“ alcătuit din două viori, o armonică și o chitară. Numele quartetului cinstește pe cei doi frați Schrammel, vestiți compozitori de asemenea melodii. Instalați la butoiașele care slujesc drept mese, clienții cîntă laolaltă cu instrumentiștii, demonstrînd prin calitatea execuției cît e de dezvoltat simțul muzical printre locuitorii Vienei.

Pe fundalul unei fermecătoare muzici populare, Viena, patria valsului, a făurit muzică cultă. Crearea, în 1408, a unei „Hofmusik-kapelle“ a stat la baza avîntului pe care Viena l-a cunoscut mai tîrziu în domeniul interpretării și compoziției muzicale. Aici au strălucit Mozart și Beethoven, Haydn și Schubert. Aici au trăit o vreme Brahms și Bruckner, Mahler și Hugo Wolf, Richard Strauss. Aici au dirijat și s-au afirmat Furtwängler și von Karajan. Opera ta a înscris aici marile ei biruințe datorită lui Johann Strauss-fiul, lui Suppé, Millöcker, Ziehrer, Fall, Lehar și Kalman. Orașul păstrează în cinste amintirea tuturor.

În bătrînul cartier „Lichtental“ o bisericuță situată în Markt-gasse e plină de evocări. Aici a fost botezat Schubert, aici a cîntat el mai tîrziu, la orgă. Nu departe, pe Nussdorfer Strasse, e o căsuță cu două caturi și o curte interioară care seamănă leit cu decorul „Casei cu trei fete“. Nu lipsește din curte nici liliacul care înfloreste an de an așteptîndu-și compozitorul să-i mai dedice un lied. În această casă transformată azi în muzeu s-a născut Schubert. Se păstrează clavierul artistului, multe din obiectele lui personale, manuscrise.

Legate de șederea lui Beethoven în Viena sînt zeci de case. Toate mărturisesc modestia artistului, greutățile prin care a trecut. Printre ele este aceea unde a compus Simfonia a noua, casa unde a locuit împreună cu marele poet Grillparzer și unde a scris Simfonia a VI-a — Pastorală, casa unde a murit. În Döblinger Hauptstrasse la nr. 92 e căsuța unde a terminat, în 1804, Simfonia a III-a — Eroica.

La Heiligenstadt, cartier al viilor și al căsuțelor cu grădini pline de poezie, e o clădire modestă, care parcă abia se mai ține pe picioare. De aici a trimis Beethoven fraților săi, Karl și Johann, scrisoarea denumită „Testamentul din Heiligenstadt“ în care își descrie suferințele și arată că ele l-au adus pe pragul sinuciderii.

Un alt colț de oraș e „Linke Wienzeile“ unde, la numărul 8, se află incîntătorul edificiu în stil „empire“ al lui „Theater an der Wien“. Aici a avut loc în 1805 premiera operei „Fidelio“.

Sala aceasta a fost martora uneia dintre cele mai mari tragedii omenești. La repetiția generală Beethoven ceruse să conducă el însuși. Dar surzenia îl făcea incapabil să coordoneze orchestra cu soliștii de pe scenă. După numeroase reluări, prietenul său Schindler i-a notat pe carnetul cu care artistul umbla la el pentru a se putea înțelege prin scris cu interlocutorii că nu mai e cazul să continue. Cînd a înțeles ce se întîmplă, Beethoven a părăsit brusc teatrul, fugînd acasă în prada unui zburcîm teribil. „Pînă în ziua morții Beethoven a trăit sub impresia acelei scene teribile“ — scria apoi Schindler.

Pentru călătorul venit din România, Viena înseamnă și evocarea unor momente din trecutul nostru cultural. În cartierul uni-

versitar străzile arată și acum pe vremea cînd pe acolo plimba un tînăr cu plete bogate cu fruntea largă, cu ochii viștorii: „studentul audient“ Miha Eminescu. Viena muzicii pătrează amintirea unui copil genial, venit aici să se perfecționeze în arta sa: George Enescu.

★

Aproape fiecare stradă a Vienei oprește pașii trecătorului în dreptul a cîte unei amintiri drumului anevoios dar punctat de mari biruințe pe care umanitatea l-a parcurs adăugîndu-și nestemate la cununa ei de biruințe spirituale. Și, păstrîndu-și plin de respect monumentele valoroase ale trecutului, orașul ar merita de a ști, deopotrivă, să privească mereu spre viitor.

L. SĂRĂȚEAN

„Viena de altădată“ rezistă timpului și asalturilor vieții moderne.

A ieșit vinul „Heuriger“. Tradiția e respectată.

O nouă particulă a îmbogățit marea familie a „antimateriei”: antihiperonul Sigma minus, al cărui „autograf” apare în fotografia din stînga. Pentru obținerea ei, specialistii de la Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna — printre care și cercetătorul român A. Mihul — au prelucrat 40.000 de fotografii. Linii orizontale reprezintă urmele mezonilor pi, „proiectilele” tunului nuclear utilizat la dezagregarea atomilor. În punctul A unul din proiectile se ciocnește cu nucleul unui atom de carbon și-l distruge; printre particulele expulzate din nucleu se află și antihiperonul Sigma minus. În punctul B acesta se dezintegrează la rândul lui în două particule, al căror drum îl puteți urmări. Viața noii particule a fost scurtă: a 10-a miliardă parte dintr-o secundă.

În fotografia de jos: de la acest tablou se comandă „salvele” nucleare ale accelerato-
rului de protoni de la Dubna. În prezent, tot în U.R.S.S. se construiește un accelerator de protoni cu o energie de 50-70 miliarde electronvolți, care va fi cel mai mare din lume.

MATERIE ȘI ANTIMATERIE ÎN UNIVERS

Tovarășul Marin Sălceanu, impiegat de mișcare la stația Surduc-Sălaj, reg. Cluj, ne roagă să publicăm un articol despre „antimaterie”. Îi satisfacem cererea publicînd articolul de față, care credem că va interesa un cerc mai larg de cititori.

de acad. Horia HULUBEI
directorul Institutului de fizică atomică
al Academiei R.P. Romîne

Prefixul „anti” din vorbirea curentă este legat de noțiunea de „total opus” sau „complet opus”. Acei care nu știu exact ce vor să înțeleagă fizicienii prin „antimaterie” sînt înclinați să creadă că antimateria este total opusă materiei. De altfel, această eroare se strecoară destul de des și în literatura științifică de popularizare. Neînțelegerea provine și din faptul că terminologia nu a fost prea bine aleasă de fizicieni.

Trebuie subliniat de la bun început că atît particulele elementare cît și așa-zisele antiparticule sînt forme concrete ale materiei în mișcare. O materie oarecare, constituită din particule elementare, și așa-denumita antimaterie, formată din antiparticule, reprezintă forme diferite de existență a materiei, după cum și un foton (elementul constitutiv al luminii, care se prezintă ca un corpuscul) este și el, la rîndul lui, o formă de mișcare a materiei.

Previziunea teoretică a fost exactă

Prima particulă elementară identificată care intră în categoria antiparticulelor este electronul pozitiv. El a fost descoperit mai întîi prin calcul de către fizicianul P.A.M. Dirac, care a găsit, printre soluțiile ecuațiilor sale, două care puteau fi interpretate ca fiind legate de existența unei particule necunoscute încă; acestea trebuia să posedă o sarcină pozitivă și proprietatea de a reacționa foarte energetic cu electronii negativi obișnuți, transformîndu-se, în general, în doi fotoni.

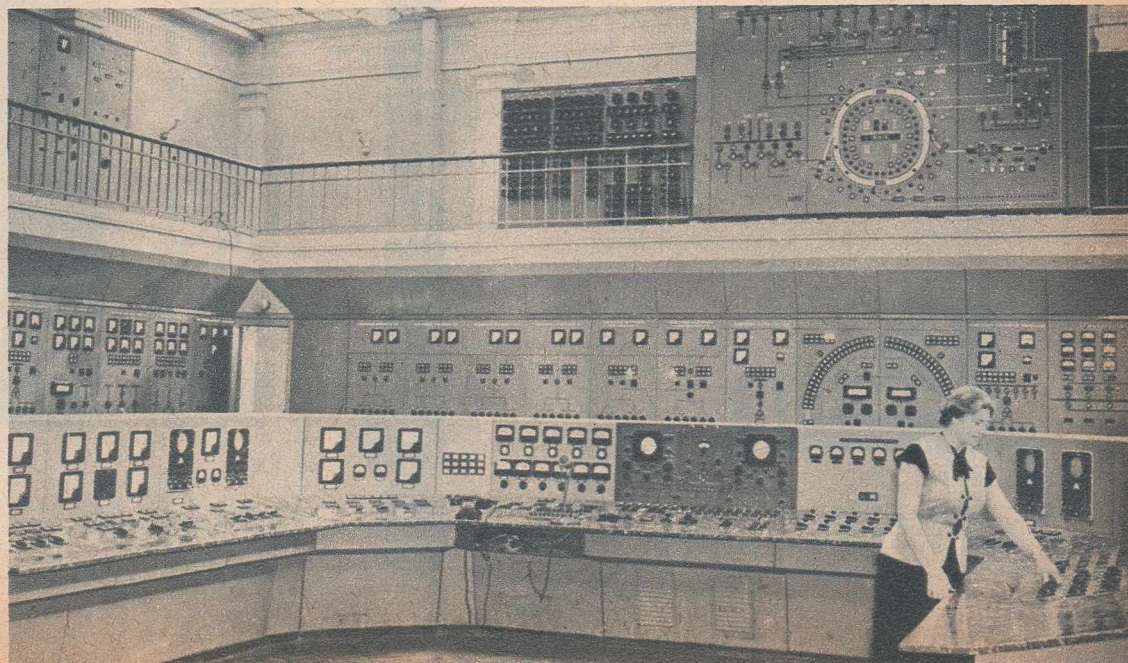
Experiența a arătat că previziunea teoretică a fost exactă. Într-adevăr, electroni pozitivi au fost găsiți în razele cosmice, apoi în emisia radioactivă a unor izotopi instabili, și au fost

produși direct în laborator prin transformarea unui foton destul de energetic în doi electroni — unul negativ și altul pozitiv. De asemenea, s-a dovedit, și în laborator, că un electron negativ reacționează brusc prin întîlnirea cu un electron pozitiv, dînd naștere, în general, la doi fotoni, care se deplasează în direcții opuse și a căror energie este aceea care se poate calcula luîndu-se în considerație masele celor doi electroni și energiile cu care se mișcă unii față de alții.

Tot teoria mai prevedea formarea unei înjgheări complexe, foarte efemere, dintre un electron pozitiv (pozitron) și un electron negativ, așa-zisul pozitroniu, analog cu gruparea — într-un atom de hidrogen obișnuit — a unui proton pozitiv și a unui electron. Și această ipoteză a fost verificată experimental.

Totodată se putea bănuși că protonului pozitiv (nucleul atomului de hidrogen) îi cores-

(Continuare în pag. 14)

Pe scurt

■ În perioada de iarnă, orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru” va da o serie de concerte la sate. Într-o serie de 5 și 15 decembrie orchestra, sub conducerea dirijorului Nicu Stănescu, va concerta în satele regiunii Argeș. Într-o serie de liști: Fănică Luca, Maria Lăzărețu, Ana Ispas, Ion Cristoreanu, Vlad Dionisie ■ Teatrul Mic din Moscova a prezentat recent premiera dramatizării celebrului roman al lui Flaubert „Madame Bovary”. În rolul principal: Tatiana Eremeeva ■ Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Ion Vidu, Filarmonica de stat „George Enescu” organizează la 16 decembrie în studioul Radioteleviziunii un concert coral festiv. Corul va interpreta cele mai reprezentative piese ale compozitorului. Va dirija D.D. Botez ■ Cunoscutul boxer american negru Ray Sugar Robinson va fi interpretul filmului francez „Champs-Elysées”, în regia lui Jean-Paul Sassy ■ Opera maghiară de stat din Cluj va monta „Nunta în Carpați” de Paul Constantinescu ■ Artistul emerit Ion Decian va pune în scenă la Teatrul muzical din Galași opereta „Dragoste de țigan” de Lehar ■ Cunoscuta șansonetistă franceză Lucienne Boyer (mama cântăreței Jacqueline Boyer care ne-a vizitat țara) și-a făcut reîntrirea pe scenele franceze. În program au figurat marile ei succese din trecut, printre care și „Parlez-moi d'amour” ■ La Teatrul Național „I.L. Caragiale” a fost inițiat un ciclu de spectacole de poezie adresat studenților și elevilor, la care și dau concursul artiști fruntași ai primei noastre scene. Două dintre matinee vor fi închinată creației poetice a lui V. Alecsandri și M. Eminescu ■ Tino Rossi interpretează rolul principal în opereta „Vremea chitarelor” pe scena teatrului parizian „A.B.C.”, aceeași scenă unde Tino Rossi a debutat acum 30 de ani ■ Ansamblul de cintece și dansuri „Ciprian Porumbescu” din Suceava a împlinit de curând 10 ani de activitate ■ „Zorile Japoniei” este titlul unui film documentar dedicat grevelor muncitorești din Japonia secolului al XX-lea ■ Regizorul Mircea Marosin pune în scenă la Teatrul „Constantin Nottara” un spectacol alcătuit din tragediile lui Sofocle „Oedip rege” și „Oedip la Colona” ■ În semn de omagiu față de celebra cântăreață franceză Edith Piaf, decedată de curând, în Italia se turnează un film artistic în care rolul mării interprete de șansonete este jucat de actrița Marisa Solinas ■ Comedia lui Victor Ion Popa „Tache, Ianche și Cadir” a fost înscrisă în repertoriul secției romine a Teatrului de stat din Tg. Mureș ■ Premiul literar italian „Pozzale” a fost acordat anul acesta Laurei Conti pentru cartea sa „Cecilia și vrăjitoarele”. Laura Conti este medic ■ Opera „Boema” și baletul „Esmeralda” sînt în pregătire la Teatrul de stat din Constanța (secția de operă și operetă) ■ „Chéri” se va numi filmul pe care-l va realiza Luchino Visconti după cartea cu același nume a cunoscutei scriitoare franceze Colette. Interpreți principali: Marlene Dietrich și Alain Delon ■ La Viena se turnează un film pentru televiziune după opera „Háry János” de Kodály Zoltán ■ Pe scena brașoveană se repetă „Vulpile” de Lilian Hellman. Regia: Ion Simionescu ■ În prezent în studiourile din Riga se ecranizează opera „Iolanta” de Cealkovski. Partea muzicală a filmului este susținută de soliști sovietici de prestigiu ca Galina Oleinchenko, Ivan Petrov, Pavel Lisîțian și alții.

agenda

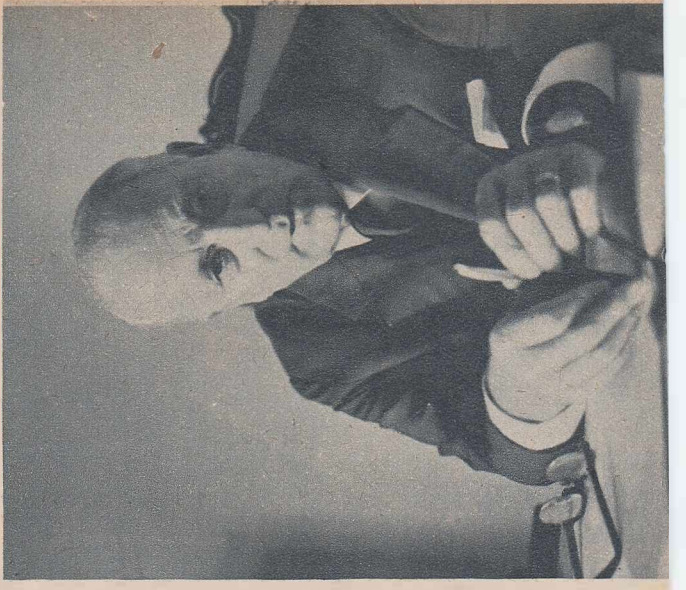
După turneele întreprinse cu succes în R.S.F. Iugoslavia, Elveția, R.P. Polonă, Franța, ansamblul „Perimîta” al Statului Populiar al Capitalet întreprinde actualmente un nou turneu în strălămate. De data aceasta solli artei rominești dau spectacole, cu un program de cintece și dansuri din folclorul nostru, în R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, R.D. Vietnam. Conducerea artistică — Viorel Dobos, laureat al Premiului de Stat.

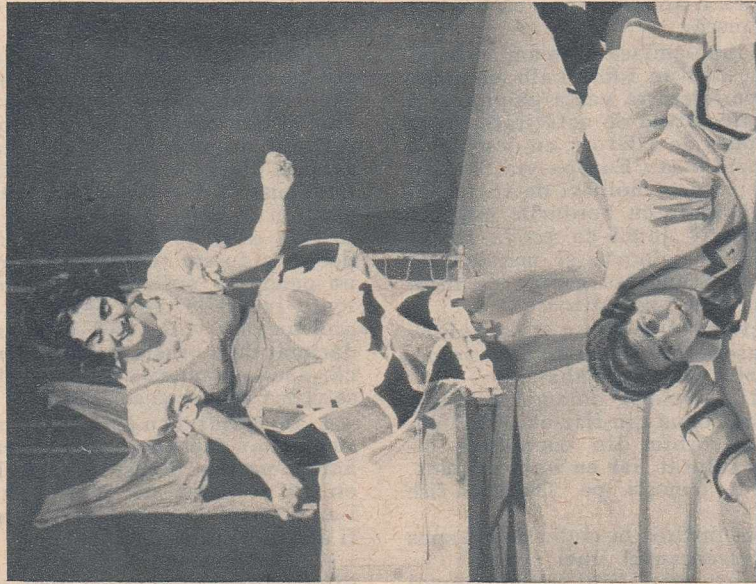
Binecunoscuta Brigitte Bardot este una din actrițele de cinema cele mai solicitate pe platourile de filmare. Astfel în prezent ea turnează, în regia lui Edoard Molinaro, un film al cărui titlu ar putea părea șocant: „O idioată incântătoare”. În acest scop ea a venit la Londra pentru a realiza cîteva scene. Sosirea ei a provocat o adevărată furtună printre fotoreporterii din capitala britanică. Tat-o slături de partenerul ei din film, americanul Anthony Perkins.

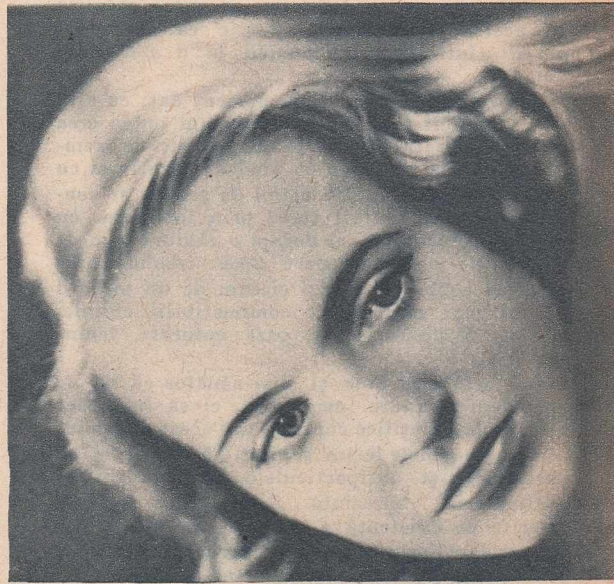
În librăriile noastre se află de curînd un nou volum de versuri al scriitorului Demostene Botez, intitulat „Oglinzi”, inspirat din realitatea vieții noastre noi. Într-o altă lucrare, de astă dată de proză, „Document”, care va apărea în Editura tineretului, este evocată lumea satului rominesc din anii 1930-1935. În pregătire: o culegere de articole publicate înainte de 1944 și un volum de memorii în care vor fi prezentate personalități din cercul „Vieții rominești”.

aparține lui Jean Stopier, iar scenografia este semnată de Emu Moise. Rolul Hangeiței este interpretat de actrița Ileana Angelescu. În rolul Cavalerului apare Constantin Zărnescu. Spectacolul este prezentat atât în sediul teatrului cât și în orașele și satele regiunii.

Între artiștii de peste hotare care ne vor vizita în cursul acestei luni se numără pianista Annerose Schmidt din R.D. Germană. Artista este laureată a Concursului internațional Chopin din Varșovia (1955) și câștigătoare premiului I la Concursul pianiştilor germani de la Leipzig și a Concursului de pian Schumann din Berlin. Annerose Schmidt va fi solista unor concerte ale filarmonicilor din Arad și Oradea.

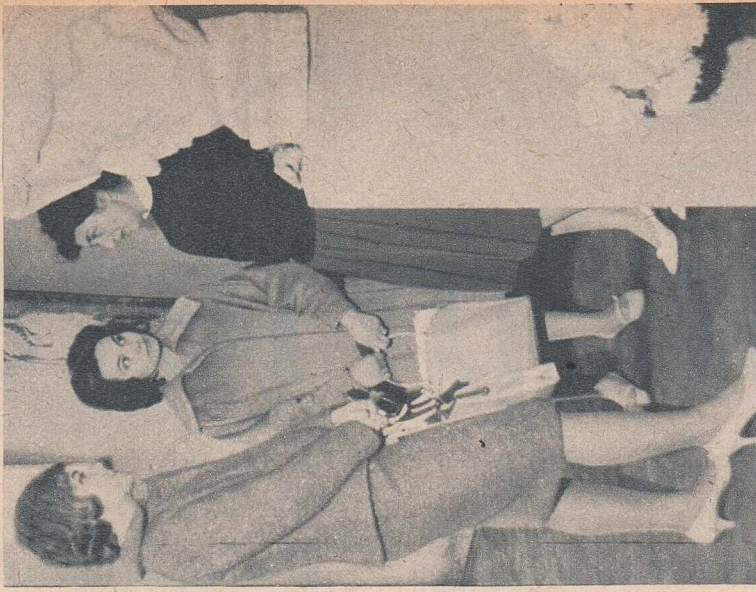
Incredințat artistei Carmen Stănescu (în fotografie). Distribuția mai cuprinde pe: Mihai Fotino, Dem. Rădulescu, Didona Popescu, Damian Crișmaru, Adriana Piteșteanu, Alfred Demetriu, Matei Gheorghiu, Al. Hasnasi.

La Napoli s-a desfășurat nu demult cea de-a XI-a ediție a tradiționalului Festival al cantonetei napolitane. Anul acesta, cunoscuta manifestare s-a bucurat de o participare numeroasă și valoroasă. Printre concurenți s-au numărat Narciso Parigi, Mario Abbate, Mario Trevi, Maria Paris, precum și talentatul Claudio Villa. De altfel acestia doi din urmă au și obținut Marele premiu al festivalului (vezi fotografia) pentru interpretarea cantonetei „Jammò jà!”

toare de pasări”, „De ziua mamei”, „Tinerete”, „Inotători”, „Cules”, „Bacii colectivi”. În fotografia noastră: sculptorica Florica Ioan (dreapta), stînd de vorbă cu vizitatoare ale expoziției despre una din lucrările sale — bustul lui George Enescu.

Fără îndoială, că sînt numeroși cititorii mai vîrstnici care își aduc aminte de una din celebritățile filmului născută actrița Pola Negri. Nesocotindu-se încă destul de bătrînă pentru a renunța la cea de-a șaptea artă, Pola Negri s-a hotărît să joace din nou, după ce a absentat de pe platouri timp de 20 de ani. Ea turneză în prezent la Hollywood, în regia lui Walt Disney în filmul „Moon Spinners...”. Iată-o pe Pola Negri alături de unul din „erolii” filmului.

punde și un proton negativ, care ar putea exista sau ar putea fi produs în anumite condiții, și că întâlnirea între aceste două particule ar provoca o transformare a lor în fotoni și mezozi pi (alt tip de particulă elementară).

Stabilitatea Universului în care trăim se datorește... „numărului barionic“

Protonul negativ a fost descoperit acum câțiva ani, studiindu-se interacțiunile ale unor particule accelerate la acceleratori puternici (de ordinul miliardelor de electronvolți). Acești protoni negativi au proprietățile care fuseseră prevăzute teoretic. Cu ocazia acestei descoperiri s-a dat protonului negativ numele de antiproton; tot așa s-a procedat în fiecare caz nou de acest gen în domeniul particulelor elementare. Avem astfel neutrini și antineutrini, neutroni și antineutroni, mezozi pi și antimezozi pi, un hiperon oarecare și antihiperonul respectiv.

Este greu să explicăm aici pe scurt și pe înțelesul tuturor mijlocul utilizat de fizicieni pentru a distinge o particulă de antiparticula sa. Să reținem însă că, în general, o particulă este caracterizată printr-un grup de numere numite „numere cuantice“ (număr barionic, număr leptonic, sarcina electrică, proiecția pe axa Z a spinului). Aceste numere cuantice sînt foarte utile fizicianului ca să înțeleagă și să prevadă comportarea particulelor elementare respective în interacțiunile lor. Vom da un singur exemplu, fără demonstrație.

Protonul pozitiv are numărul barionic egal cu plus unu. Protonul este stabil în Universul nostru, pentru că nu există nici o particulă mai ușoară ca el care să aibă un număr barionic egal cu 1. Stabilitatea lumii în care trăim este datorită acestui fapt. Dacă în Universul nostru ar apare un antiproton cu numărul barionic -1, el ar reacționa cu protonul pozitiv, transformându-se în fotoni și mezozi pi.

În limita preciziei experiențelor actuale, o particulă și antiparticula respectivă au aceeași masă, adică, din punctul de vedere al atracției universale ele se comportă la fel. De pildă, un electron și un pozitron au aceeași masă în repaos, cam 0,000...9 grame (după virgulă urmează 27 de zerouri).

În fine, trebuie arătat că sînt unele particule, cum ar fi mezonul pi neutru, care sînt și propriile lor antiparticule.

Speculații științifico-fantastice și rezultate concrete

În legătură cu existența antiparticulelor s-au făcut multe speculații în literatura științifică de popularizare, unele exacte, altele inexacte. S-a vorbit astfel despre posibilitatea existenței unor regiuni ale Universului unde antimateria formată din antiparticule ar fi stabilă. Aceste regiuni nu ar putea coexista cu acelea populate cu materie ca Universul nostru, întâlnirea lor ducînd la o catastrofă uriașă.

Să presupunem că la un moment dat, cu ajutorul tehnicii foarte dezvoltate, am putea crea în lumea noastră o astfel de antimaterie (de exemplu atomi de hidrogen cu nucleul negativ și cu electronul pozitiv). Un astfel de produs ar constitui un combustibil care, prin întâlnirea cu materia „obișnuită“, ar degaja o căldură cam de o mie de ori mai mare decît combustibilii nucleari cunoscuți astăzi și cam de un miliard de ori mai mult decît combustibilii chimici clasici: cărbune, petrol, gaze naturale, lemne etc.

Dar este mai bine și mai sănătos să nu ne aprindem prea tare imaginația, ci să luăm act de faptele științifice concrete din acest domeniu, din care pe unele le-am schițat. Să înțelegem că particulele și antiparticulele lor, materia și antimateria reprezintă două din formele diferite de existență a materiei în mișcare și să ne dăm seama de importanța rezultatelor concrete și precise amintite mai sus, care aduc o lumină suplimentară în cunoașterea lumii care ne înconjoară.

Și aici, ca în toate domeniile de cercetare fundamentală, orice cunoștințe noi conțin în germene și posibilitatea unor aplicațiuni utile omului în viitor.

Un prieten

Cu cît am de-a face mai mult cu oamenii, cu atît mai mult mă surprind reacțiile lor. Nici despre cei mai buni prieteni ai mei nu mai pot spune cu siguranță dacă îi cunosc sau nu.

Reflecțiile acestea mi-au fost prilejuate de un anunț apărut azi-dimineață în ziar, vestind moartea lui Edward Hyde Burton, la Kobe. Era un om de afaceri care mulți ani în șir câștigase frumos în Japonia. Îl cunoșteam prea puțin, dar personajul a început să mă intereseze din momentul în care mi-a povestit el însuși o întâmplare pe care, dacă aș fi auzit-o de la altcineva, aproape că nici n-aș fi crezut-o.

Era firav la înfățișare, scund — de vreu un metru șaiszeci și cinci — dar zvelt, cu părul alb, o față roșie foarte zbîrcită și ochi albaștri. Să fi avut vreo 60 de ani cînd l-am cunoscut. Se îmbrăca totdeauna îngrijit și discret, potrivit cu vîrsta și situația lui.

Deși birourile firmei sale se aflau la Kobe, venea adesea la Yokohama. S-a nimerit să stau cîteva zile acolo, în așteptarea unui vapor, și astfel am ajuns să joc bridge cu Burton. Era măsurat la vorbă ca și la bătură. Cum locuiam amîndoi la Grand Hotel, m-a invitat la masă. Așa i-am cunoscut și familia: o soție afabilă, două fete politicoase — o familie foarte unită. Omul avea pe buze un zîmbet binevoitor, vorbea domol, dîndu-ți convingerea că nu s-ar putea minia pentru nimic în lume. Îi plăcea să joace cărți, să bea un cocteil, știa să spună cu haz o anecdotă bună, chiar pipărată, iar în tinerețe fusese un bun atlet. Acum însă arăta atît de pirpiriu, încît îți dădea impresia că n-ar fi în stare să omoare nici o muscă.

Într-o după-amiază stăteam în holul hotelului, într-un fotoliu alb, de piele, privind pe fereastră vasta panoramă a portului fremătînd de activitate. Erau vapoare mari de călători, cu destinația San Francisco sau Europa via Șanghai-Singapur; vedeai hoinari de toate națiile, corăbioare cu bordurile mîncate de intemperii, jonci cu prova înaltă și pinze viu colorate și nenumărate șampanuri. Scena era grozav de însuflețită și totuși odihnită.

Peste cîteva clipe apărură în hol și Burton. Se așeză în fotoliul de lingă mine.

— Ce zici, bem un păhărel?

Bătu din palme și comandă unui boy să ne aducă două gin-fizz-uri. Cînd am început să sorbim din cocteiluri, cineva m-a salutată, iar eu i-am răspuns.

— A, îl cunoști pe Turner? — zise Burton.

— L-am întilnit la club. Mi s-a spus că e reprezentantul unei firme.

— Da, așa cred. Sînt mulți oameni de acest fel pe-aici.

— Joacă bine bridge.

— De obicei categoria asta de oameni joacă bine. Anul trecut se învîrtea pe-aici un tip și, nostim, era tiz cu mine și cel mai strașnic jucător de

bridge pe care l-am întilnit vreodată. Presupun că l-ai întilnit prin Londra. Îți zicea Lenny Burton.

— Nu, nu-mi amintesc de numele lui.

— Era un jucător de cărți de mîna întîi. Avea un instinct special la joc. Ceva de necrezut. Jucam des cu el; a stat o bucată de vreme prin Kobe.

Burton sorbi din cocteil și urmă:

— E o istorie destul de ciudată. Mi-era simpatic — veșnic pus la punct și atrăgător, cu păr cîrlionțat și obraji alb-trandafirii. Femeile se dădeau în vînt după el. Știi, nu era băiat rău, doar că nu-și punea frînă la timp, deoarece bea prea mult. Așa fac totdeauna oamenii de genul ăsta. Primea și el o mică sumă, o dată pe trimestru, dar scotea bănet mai serios de pe urma jocului de cărți. Știi că de la mine unul a cîștigat cît a vrut.

Burton chicoti bonom. Știam din proprie experiență că putea să piardă la bridge bani serioși, fără să-și strice buna dispoziție. Cu mîna lui subțire, în care venele se reliefa aproape transparente, își frecă bărbia rasă ca-n palmă.

— Cred că din pricina asta a și venit la mine cînd a ajuns letter: fiindcă eram un partener vechi și purtam același nume cu el. A venit să mă vadă la birou, într-o bună zi, și m-a rugat să-i dau un post. Am rămas cam mirat. Mi-a mărturisit că nu mai primea bani de-acasă și avea nevoie urgentă să capete de lucru. L-am întrebat ce vîrstă are.

— Treizeci și cinci de ani — mi-a răspuns.

— Și ce-ai făcut în viață pînă acum?

— Ei, nu prea mare lucru — a recunoscut el.

Nu mi-am putut opri risul:

— Mi-e teamă că deocamdată nu am să pot face nimic pentru d-ta! — i-am spus. Treci să mă mai vezi peste alți 35 de ani și am să văd atunci ce pot face.

Omul nu se clinti. Toată fața i se acoperi de paloare. Șovăi o clipă, apoi îmi spuse că de o bucată de vreme avea ghinion la cărți. Nu fusese în stare să se țină doar de bridge, se apucase de pocher și fusese jumulit. Nu mai avea un penny la sufletul lui. Amanetase toate lucrurile. Era dator la hotel și nici nu mai voiau să-l păsuiască. Era dărîmat de-a binelea, sîrșit. Îmi spuse că dacă nu putea să obțină de lucru, se vedea nevoit să se sinucidă.

L-am măsurat cu privirea un răstimp. Acum îmi dădeam seama că era făcut harcea-parcea. Băuse mai mult ca de obicei și părea de 50 de ani. Dacă l-ar fi văzut în clipa aceea fetele, n-ar fi dat pe el nici două parole.

— În fine, omule, nu știi să faci nimic altceva decît să joci cărți? — i-am spus într-un tîrziu.

— Știu să înot — zise el.

— Să înoți!

Mai că nu-mi venea să-mi cred urechilor; răspunsul acela părea cu totul neașteptat într-o asemenea împrejurare.

la nevoie

de Somerset MAUGHAM

— Făceam parte din echipa de înot a universității mele — adăugă el.

Am înțeles cam încotro voia să bată. Dar am cunoscut prea mulți oameni din care, după terminarea studiilor universitare, nu a rămas decât o simplă etichetă, ca să mă mai las impresionat de asemenea amănunte.

— Și eu înotam destul de bine în tinerețea mea — i-am replicat.

Deodată mi-a venit o idee.

Făcînd o pauză în povestire, Burton se întoarse spre mine și mă întrebă:

— Cunoști orașul Kobe?

— Nu, am trecut pe-acolo o singură dată, poposind doar o noapte.

— Atunci nu cunoști clubul Shyoia. În tinerețea mea porneam de-acolo, ocoleam înot farul și mă opream în micul golf Tarumi. E o bucată bună, de vreo trei mile, și-i cam greu de străbătut din pricina curenților. Ei, i-am povestit tinărului meu tiz isprava asta și i-am spus că, dacă reușește să înoate de la club pînă în golfuleț, am să-i dau o slujbă.

Am văzut că s-a simțit luat prin surprindere.

— Nu sînt într-o formă prea bună — murmură.

N-am scos nici un cuvînt. Am înălțat din umeri; mă privi o clipă, după aceea încuviință din cap:

— E-n ordine — declară. Cînd vrei să fac cursa asta?

M-am uitat la ceas. Era abia zece și ceva.

— N-o să-ți ia mai mult de o oră și un sfert. Am să vin cu mașina pe malul golfulețului la 12 și jumătate. Ne întîlnim acolo, te duci îndărăt la club să te îmbraci pentru masă și pe urmă prînzim împreună.

— S-a făcut! — zise tinărul Lenny.

Ne-am strîns mîna. I-am urat noroc și a plecat. În dimineața aceea aveam o groază de treburi de rezolvat și cu chiu cu vai am izbutit să ajung la golfulețul Tarumi la 12 și jumătate fix. Dar n-ar fi trebuit să mă grăbesc: individul nu s-a mai ivit.

— A renunțat în ultima clipă? — am întrebat eu, stăpînit de curiozitate.

— Nu, nu a renunțat de loc. Se aruncase în apă, hotărît să încerce traversarea propusă de mine. Dar, firește, băutura și nopțile pierdute îi ruinaseră sănătatea. Curenții din jurul farului au fost mai tari decât el și i-au venit de hac. Abia după trei zile i s-a găsit corpul.

Cîteva minute am rămas amuțit. Povestea aceea mă indignase. Apoi i-am pus lui Burton o întrebare:

— Cînd i-ai oferit o slujbă, în condițiile acelea, nu știai că o să se încece?

Burton chicoti blajin și mă privi cu ochii săi candidi și buni. Își frecă bărbia cu mîna și rosti:

— Știi, în momentul acela nu aveam nici un loc liber în întreprinderea mea, și-mi venea greu să-l refuz.

În romînește de Eugen B. MARIAN
Ilustrație de E. ARNO

Pentru revelion:

ROCHIA DE SEARĂ

1

În același ton sau din voaluri uni-ori imprimare. Multe dintre dumneavoastră vor fi de acord poate cu voalurile imprimate. Poate că aveți dreptate, iar dacă acestea sînt pe un fond foarte închis, iar juponul accentuează prin nuanța sa tonul sobru al fondului, ansamblul poate fi foarte reușit. La acest fel de rochii pâlă-riile se fac din același material, drapate, bineînțeles.

Pentru exemplificare să dăm o raită pe la cooperativa "Casa de modă" din Calea Victoriei, pentru a examina câteva dintre ultimele creații ale măestrelor de aici.

Tinerească și totuși cu aol "ceva" solemn al rochiilor de seară, această rochie roșie (foto 1) din țesătură de lînă cu fir metalic are o linie simplă, ușor sambrată pe talie, iar spre șold, în lungimea rochiei, ușor evazată. Nota de originalitate o dă boleroul din fir multicolor, inspirat din țesăturile noastre naționale.

O foarte interesantă rochie din jersey roșu, cu o broderie aurie, țesută pe deasupra. Fața simplă, croită pe linie dreaptă, ușor conică, e drapată în mijloc în formă de rază. Spatele foarte decoltat (foto 2).

Noutatea și linia tinerească a acestei rochii din mătase naturală o dă volanul bogat din tul, care se poate scoate, și atunci avem o rochie simplă, dreaptă (foto 3). La prima ieșire "în lume" o rochie din tul de culoarea florii de liliac, cu corsajul paietat (dreapta) poate avea un mare efect cu atât mai mult cu cât linia e și aici foarte simplă (foto 4).

O siluetă mai plină e avansată în această rochie de brocart imprimat, în nuanțe care merg de la verde până la galben deschis, evazată și completată cu o jachetă de blană (foto 5).

Garniturile de blană sînt foarte la modă. Iată, de exemplu, această rochie din mătase cu fir metalic, croită pe linia "princesse", al cărei decolteu este încadrat de o coleretă din blană (foto 6).

D

e multe ori gîndul la o rochie de seară ne încîntă, dar ne și sperie. Sau poate invers! Închidem ochii și ne vedem în holul Operei sau sub candelaboulul Palatului R. P. Ro-

Sălii. Sălii Palatului R. P. Ro-

brele într-o rochie pe care n-am ști s-o descriem, dar după care ar trebui să se întoarcă toate privirile... Stop! Momentul de visare a trecut. Să pornim la treabă. Cu ce întrebarea clasică: ce se poartă?

Deux-pièces continuă să fie la modă. În culori închise, din jersey sau din stofe suplă care se mulează pe corp, acestea pot fi purtate la fel de bine la un ceai sau la un spectacol de gală.

Cînd ajungem la rochii, totul pare a se complica. Se mai poartă bretele înguste și decolteu amplu în față și în spate? Mai puțin. De veți întreba însă dacă se mai poartă rochii din lame, vom răspunde pe loc: nu!

Și acum să încercăm să vedem cît de complicat e labirintul modei rochiilor. Vă veți convinge că, dacă urmărim linia care a prins teren și care prinde în general pe oricine, totul se simplifică. E vorba de adopțarea unei linii simple, pe corp sau ușor evazate, în funcție de silueta și, desigur, de vîrsta fiecăreia. Fața rochiei se poartă de preferință simplă, spatele putîndu-se „complica” cu eșarfe sau drapeuri, însă un decolteu adînc e de preferat.

Materialul pe care trebuie să-l cumpărăm pentru o rochie de seară ne poate da iarăși multe ceasuri de nehotărîre. Pentru ca o rochie de seară să cadă bine, o țesătură de brocart, grea, e foarte potrivită.

Dar rochiile de seară se mai pot face din tul, pe un jupon de tafta

4

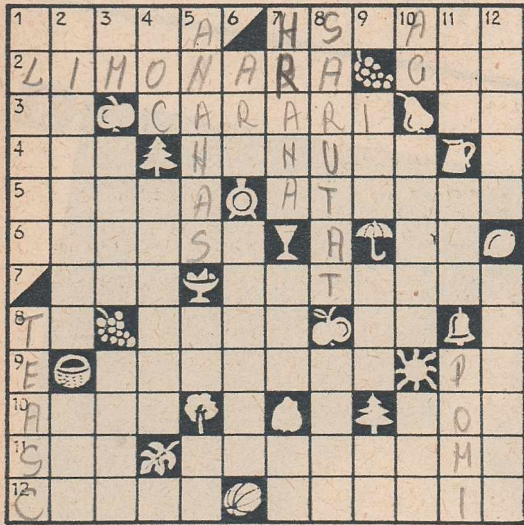

—PUTINĂ ÎNDRĂZNEALĂ
ȘI MULTĂ FANTEZIE

Fructiferă

ORIZONTAL: 1) Păr... mare — Mură-n gură (fem. pl.). 2) Băutură cu lămție — O „boabă” în plasă! 3) „Pământul fructelor de aur” de Jorge Amado — Alei printre peri! — Prepoziție la staffide! 4) Cu brațele pline de fructe — Autorul volumului de versuri „Strugurii și vîntul”. 5) Încheie alfabetul grecesc — Durează... pînă cînd o face plopul mere (pl.). 6) Varietate de struguri cu bob mic și negru — 1/2 mure! 7) Fluviu african — Lălmie, portocală sau mandarină. 8) Fructe... pe terminate! — Fructe cărnoase, cu piețiță subțire și miezul zemos (ca afina) — Trăiește vara la munte și iarna la șes. 9) Harbuz... redus — Consoană repetată. 10) A pictat tablourile „Pepene roșu”, „După fragi” și „După mure” — Sportul minții. 11) Păr... toamnă — Rodul viilor. 12) Aici se tesculesc strugurii — De florile mărlui.

VERTICAL: 1) Pară de bronz — Presă pentru struguri. 2) A întrecut-o pe Atalanta, aruncîndu-i merele de aur — Arbust cu fructe negre, gustoase. 3) Noroi — Pomi fructiferi — Poamă... de la foc. 4) Ca un măr... din păr — Măr parmen. 5) Fruct plin de aromă — În căpsună! — Coadă de cireasă! 6) Nu duce lipsă — Deosebește para de pară și afina de afină. 7) Necesară creșterii plantelor — Para (!) japoneză — Comune la meri, la peri și la zarzări! 8) A furat „fraga buzelor” — Arbust romînesc, cu fructe... turcești! 9) Zile romane, printre... arahide — La un măr domnesc — Și în struguri, și în aguridă! 10) Argint — Odinioară semănau foc și pară (dacă nu erau bătute... măr!) — Se poate transforma în „boabă”. 11) Fruct — Arbore cu fructe tomatice — Vișina, Cireșu, Merișor și Meri, pe traseele căilor ferate. 12) Cultivau viță de vie și măslinul din antichitate — Împreună cu St. O Iosif a scris „Cireșul lui Lucullus”.

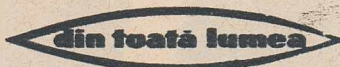
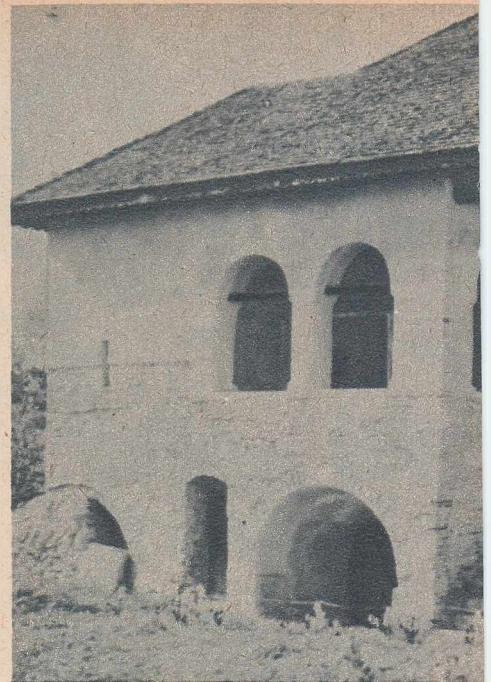
Dezlegarea jocului „CEAS”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Ceasornicari. 2) Ultima oră — On. 3) Ceasuri — Remi. 4) V — Tl — Tot — Am. 5) O — S — Eva — Urnă. 6) Rotițe — Arie. 7) Orar — Rt — Id — S. 8) Lănțișor — Ace. 9) O — Tac — Castor. 10) Gea — Ia — Sc — Ab. 11) In — A — Secundă. 12) Ierni — Cadran.

Muzeul de la Cîmpulung Muscel

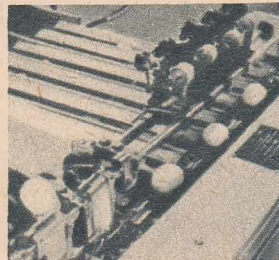
Muzeul de arte plastice din Cîmpulung Muscel, constituit pe baza lucrărilor din colecția de pictură și sculptură donată de scriitorul Mihai Tican-Rumano, originar dintr-un sat din apropierea orașului, este instalat în fostul Palat Domnesc, clădit aici de către voievodul Matei Basarab al Țării Românești, pe la 1650.

Palatul se compune dintr-un demisol și un etaj, construit din cărămidă aparentă, cu blocuri de piatră fasonată la colțuri și lespezi la arcadele etajului și rampa scării și cu chenare, tot de piatră, la ferestre. Zidurile în care sînt deschise arcadele cu stîlpi ale pridvorului — dispuse pe patru laturi — sînt tencuite și au fost împodobite cu desene colorate, avînd motive geometrice, din care o parte se mai conservă în bună stare. Acoperișul de șindrilă păstrează nota arhaică a clădirii, care este un frumos monument de arhitectură veche romînească, operă a meșterilor noștri zidari de odinioară. Distrus de un incendiu în perioada dinaintea celui de-al doilea război mondial, valorosul monument a fost restaurat recent.

SELECȚIONER UNIC... DE OUĂ

Uzina de cîntare din Orehovo-Zuevo, reg. Moscova, produce pentru fermele de păsări din U.R.S.S. o nouă mașină de sortat ouă. Mașina, automată, manevrează cu multă grijă această marfă fragilă, reușind să sorteze, după dimensiuni, în 5 grupe, peste 150 mii ouă pe schimb. Aduse de un transportor mobil, ouăle trec pe o altă bandă mobilă pe care fiecare din ele ocupă loc pe o așa-zisă „șă” metalică, fiind duse apoi în dreptul unor

deschizături de diferite dimensiuni. Cînd deschizătura este ceva mai mare decît oul care trece pe lingă ea, oul coboară din „șă” și lunecă pe igheabul de lemn pînă la recipientul respectiv.

CE SE POATE UITA ÎN TREN

Funcționarii biroului de obiecte pierdute din Gara de Est a Budapestei au fost destul de surprinși primind spre păstrare cîteva obiecte găsite într-un automobil. Alături de umbrelele și mănușile devenite... tradiționale, s-au mai găsit: o proteză dentară, o cruce pentru mormînt și un cranlu. Toate... uitate în tren.

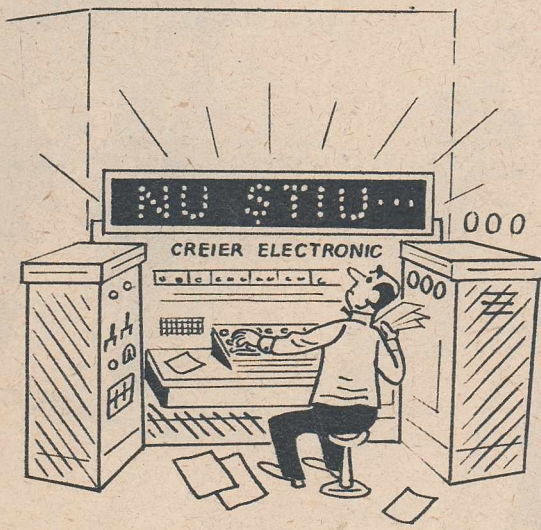
OCHELARI... MUZICALI

Cu prilejul unei expoziții, la Viena a fost prezentat un model de ochelari de soare, care, în afară de rolul obișnuit de protector al vederii, îi mai are și pe acela de... aparat de radio. Într-adevăr, într-unul din brațele ochelarilor se găsește ascuns un minuscul radio-receptor cu transistori care, cu ajutorul unui fir aproape invizibil, transmite undele muzicale direct în urechea purtătorului ochelarilor.

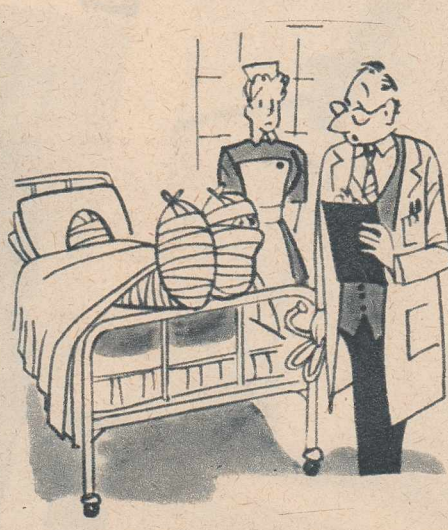
DE CE ÎNGHIT CROCODILII PIETRE?

Crocodilii care trăiesc în ape curgătoare ies din timp în timp pe uscat și pornesc în căutare de pietre. S-a observat că, după ce găsesc

UMOR DE PESTE HOTARE

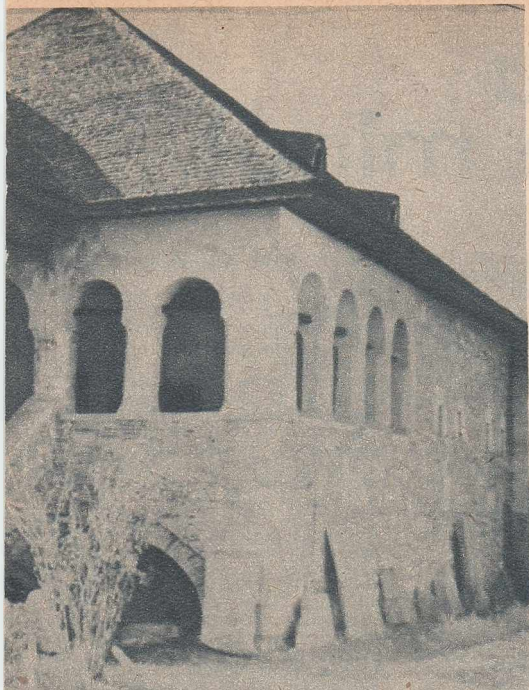
Fără cuvinte...

— Soră, ceva pare aici în neregulă...

— la calmantul ăsta, dragule, și pe urmă mergem în oraș să-mi cumperi cîte ceva...

URIAȘUL DIN ALASKA

Dintre toate animalele carnivore, unele care impresionează prin dimensiuni, fiind cotate ca adevărate uriașe ale speciei, este ursul brun din Alaska (*Ursus Middendorfi*). Lung de doi metri și jumătate, el poate atinge chiar 700 de kilograme. În general mărimea acestui urs depinde de hrana de care dispune. Acolo, în nordul îndepărtat, fluviiile și oceanul îi oferă o hrană bogată: păsări de mare, pești morți, din când în când chiar cadavre de foci

și balene pe care apele oceanului le aruncă la țărâm. Spre sfârșitul primăverii tundra îi pune la îndemână o alimentație vegetală abundentă. Lunile de vară sînt mai plăcute pentru colosul brun: el pleacă la „pescuit” de somoni — una din delicatesele lui preferate. „Pescuitul” îl face într-un mod cu totul original: se bagă în vadurile rîurilor și cu greutatea lui strivește somonii.

Ursul brun de Alaska este un animal solitar. Doar în

perioada împerecherii renunță scurt timp la izolare, pentru ca apoi să se întoarcă la singurătatea sa. Ursoaica este aceea care crește puii și-i păzește de dușmani și chiar de masculii care în epoci de foame îi vinează și sînt gata să-i devoreze.

Ciudat e că acest animal feroc atacă foarte rar omul. Și atunci cînd o face e destul un șuierat tăios pentru ca el să se sperie. Cauza: sunetul ascuțit îi deranjează din cale afară auzul fin și sensibil.

o piatră care îi se pare potrivită, o... înghit. După părerea unor specialiști, crocodilii au nevoie să facă periodic această operație pentru a putea sta pe fundul apei fără să fie antrenati de curent. Pietrele reprezintă astfel pentru ei un balast, constituind cam 1% din greutatea corpului lor.

tul ploii ce cade pe suprafața mării are darul de a atrage irezistibil peștele denumit ton, care este astfel ademenit la locul unde îl așteaptă plasele pescarilor.

AL 3.000-LEA...

Geologii sovietici au descoperit în stepa Sary Arka din Kazahstan un mineral necunoscut dar deosebit de prețios. Într-adevăr, la analiză s-a constatat că mineralul conține numeroase elemente, printre care fosfor, aluminiu, calciu și toriu. Cu această descoperire numărul mineralelor cunoscute pe glob a ajuns la rotunda cifră de 3.000.

ISPITA PLOIL...

Marinarii vaselor de pescuit sovietice se indeletnicesc uneori cu o treabă ciudată pentru un privitor profan: ei fac duș apei de mare! Inițiatii știu însă că neobișnuita ocupație nu este decât o ingenioasă capcană acustică pentru pești — căci s-a constatat că zgomo-

ÎNAINTE DE MECI

— N-am vrut să-ți spun... Dar să știi că pe adversar l-am văzut ieri cu logodnica ta...

BOMBOANELE MEDICINALE

FLAVISEPT NEGRO EUCALIPT

vă apăra
de
afecțiunile
căilor
respiratorii

BOMBOANELE MEDICINALE
SE GĂDESC DE VÎNZARE
LA DROGHERII ȘI LA MAGAZINELE
CU PRODUSE ZAHAROASE

PASTELE FĂINOASE

nu trebuie să lipsească
din nici o gospodărie

PASTELE FĂINOASE
au o variată întrebuințare
în alimentație

Dăți copiilor dulciuri

Un leu pe minut

Foileton

Pantaloni strimți, pe pulpă, frizura moțată, privirea sfidătoare, gura — meliță. Cunoașteți-l: Aurică Iosif. Vîrsta: 32 ani. Meseria: „comersant” fără prăvălie. Locul unde-și desfășoară „activitatea”: piețele bucureștene și restaurantele din preajma marilor hale. Mărfurile pe care le desface: balene pentru gulere de cămăși, cravate, batoane, cărți pentru jocuri de noroc etc.

E miezul nopții și Aurică întirzie la „Calul bălan”. Un cunoscut venit să ia masa il zărește. Nu l-a mai văzut de doi ani. Frapindu-l îmbrăcămintea tipătoare și poza donjuanistă a fostului prieten, încearcă să afle cum „s-a ajuns”.

— Mă Aurică, ce ești tu?
— Nu discut cu oamenii ca tine. Ești fraier, ca să nu zic prost. Lasă-mă să-mi beau Tîrnava...

Celălalt pleacă mîhnit. Zice pentru el: „Așa-s unii cînd le merge bine, uită de unde au plecat. Ce funcție o fi avînd Aurică? Carte nu știe mai multă ca mine, meseriaș slab a fost. Cine știe?”

Cunoscutul nu știe nimic. Aurică nu e nimeni — sau, mai precis: e nimeni. E adevărat: o dată și Aurică a fost om. Aducea frumuseți în casele oamenilor, pune flori și culori pe pereții camerelor. Era zugrav. Iși câștiga plina cîștit. Dar într-o zi, acum vreo trei ani, Aurică a ajuns la o concluzie stranie. Socotind munca cel mai mare dușman al său, a aruncat salopeta și bidineaua, hotărît să înceapă o viață ușoară și să fie îmbrăcat, după expresia sa... „la opt sute și un pol”.

— Și pe tine am să te fac cucoană, mă auzi? — i-a făgăduit Aurică soției. Vom avea bani mulți!

— Și de unde?
— De la proști. Mă fac negustor. O să crape mahalaua de ciudă.

— De ce?
— Păi crezi că atunci cînd vei fi soție de negustor ai să umbli ca toate alea? Te imbrac după ultima modă. Și nici la cratiță n-o să te mai las. Vom lua masa numai la restaurant.

Aurică Iosif și-a „inaugurat” noua meserie cu balene pentru gulere de cămăși. A adunat ceva „capital”, pe care l-a investit apoi în diverse mărfuri: baticuri, cravate, roșu de buze, ace pentru mașini de cusut, cărți de joc și alte mărunțișuri.

Aurică Iosif nu e un negustor oarecare. El nu oferă marfa plină nu-și studiază clienții. Unei țărănci din Piața Unirii (după ce aceasta vinde ouăle și brînză) i se viră în suflet și în buzunar cam așa:

— Mătușă, ai avut cele mai frumoase ouă din piață. Puteai să le dai și mai scump.

— Deh, domnule, le dădui și eu cum putui.

— Dumneata ești o femeie prea bună. Ai copii?

— Am o fată de 17 ani.

Atît îi trebuie escrocului Aurică. Numai atît. Îi oferă femeii pentru odrasla un roșu de buze, cere trei prețuri, se jură că e de cea mai bună calitate, face pe pîgubașul, spune că are o mare nenorocire în familie, că nevasta e pe moarte, mai „lasă” din preț și în câteva minute ia banii femeii și-și face vînt în altă parte a pieții.

În restaurante sistemul de lucru al escrocului e altul:

— Cravata asta n-o găsești nici la Romarta. Eu n-o vînd cu 55 de lei. O dau mai ieftin: doi poli.

Aurică se tirguiește. O lasă la un pol. Tot e câștigat. A cumpărat-o cu zece lei. Și nu e puțin ca în zece minute să câștige zece lei. Cînd e la chef, Aurică îi zice soției:

— Spune-mi, unde mai găsești un om atît de deștept cum sînt eu? Câștig un

leu pe minut. Mai ai mulți specialiști ca mine?

N-avem ce face, n-avem nici un contraargument: trebuie să fim, în acest sens, de acord cu escrocul. Are dreptate: puțin ca dînsul!

Escrocul are și alte locuri unde-și desface marfa. În zilele cînd se dă chenzina la diverse întreprinderi, el e prezent în fața porților acestora. E însă prudent și nu-și începe „munca” chiar acolo. Se îndreaptă spre cel mai apropiat restaurant, știind că unii în ziua salariului se mai cîntesc cu cite o țuică sau un sprit.

Între apoi în acțiune cu mare băgare de seamă, găsește cite un naiv, îl bate cu gura pînă îl amețește și nu în puține cazuri el, escrocul, oferă clientului o țuică mică pentru a-și arăta mărinimia.

Aurică Iosif urăște ceea ce contribuie din plin la frumusețea vieții: munca. Pentru ca să trăiască ușor, a dat cu picioru-n meserie și s-a făcut negustor ambulant. Mînte și înșală. Din nefericire, mai găsește încă naivi cărora le ia banii în citeva minute.

Dar lui Aurică n-o să-i meargă vesnic. Cu atît mai mult cu cît și cei pe care reușește să-i înșele sînt din ce în ce mai puțini.

Dacă mai există însă unii care i-ar putea cădea victimă, îi prevenim: umbli prin locurile aglomerate, își oferă „marfa” pe la colțuri, însoțindu-și-o uneori cu un țot de țuică. Și, ca să-l recunoască mai bine, reamintim și cum arată: pantalonii strimți, pe pulpă; privirea — sfidătoare, adesea cîntind în lături a înșelăciune; gura — meliță. Feriți!

George CIUDAN

Ilustrație de Tia PELTZ

Rezultate excepționale

LA SPĂLAT CU

- PERLAN ALB pentru țesături din lînă, mătase naturală și fibre sintetice
- PERLAN ALBASTRU pentru țesături din in, bumbac și cînepă
- La aceeași cantitate de articole pentru spălat se folosește o cantitate mai redusă de „Perlan” în comparație cu ceilalți detergenți.

ELEGANȚĂ DISTINCTIE

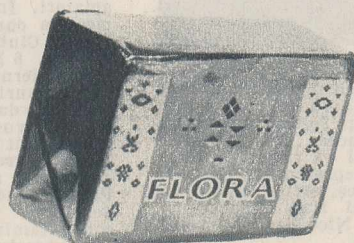
*cu
pălăriile*

**MELUSINA
RODICA
SORINA
MOHAIR**

DIMINEAȚA ȘI SEARA

**SĂPUNURILE
DE
CALITATE
SUPERIOARĂ**

FLORA

SANTAL

**MONA
LISA**

